

Rozhledy matematicko-fyzikální

Bohumil Vybíral

PRÆMIUM BOHEMIÆ 2014 studentům

Rozhledy matematicko-fyzikální, Vol. 89 (2014), No. 4, 44–49

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/146602>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2014

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

PRÆMIUM BOHEMIÆ 2014 studentům

Bohumil Vybíral, Univerzita Hradec Králové

Již tradiční udílení prestižních cen PRÆMIUM BOHEMIÆ, již čtrnácté, tentokrát za rok 2014, se konalo dne 4. prosince 2014 na státním zámku Sychrov. Oceněno bylo celkem 20 medailistů a medailistek (17 chlapců a 3 dívky), kteří na mezinárodních (de facto světových) olympiádách ve fyzice, chemii, biologii, matematice, informatice a astronomii s astrofyzikou získali v roce 2014 celkem 21 medailí, z toho 1 zlatou, 6 stříbrných a 14 bronzových. Jeden student (Martin Raszyk) získal medaile dvě (bronzovou v astrofyzice a bronzovou v informatice), a obdržel tak dvojistou nadační cenu. Vedle těchto řádných cen byly za rok 2014 uděleny také 4 ceny mimořádné – získal je tříčlenný tým za zlatou medaili na evropské přírodovědné soutěži EUSO a pak jeden student za vítězství v hudební olympiádě (v kategorii kompozice). Byl to první nepřírodovědný student v celé historii udílení nadačních cen.

Ceny PRÆMIUM BOHEMIÆ od roku 2001 uděluje *Nadace Bohuslava Jana Horáčka Českému ráji* v den výročí narození svého zřizovatele mecenáše Bohuslava Jana Horáčka. Hodnota ceny v roce 2014 byla stejná jako v předchozím roce 2013. Tedy za zlatou medaili 35 tisíc Kč, za stříbrnou 20 tisíc Kč a za bronzovou 15 tisíc Kč. K tomu oceněný získal diplom a nadační medaili v barvě kovu na světové soutěži. Mimořádné ceny byly v hodnotě 10 tisíc Kč (s diplomem, bez medaile). Nadace za 14 ročníků studentům udělila 302 cen PRÆMIUM BOHEMIÆ v celkové výši 5 milionů 145 tisíc Kč.

Přírodovědné olympiády v roce 2014 s celosvětovou účastí

Struktura přírodovědných olympiád se v roce 2014 nezměnila, jiná byla jen místa konání. Olympiády se zpravidla konají v červenci nebo srpnu (v trvání 7 až 9 dní). Roku 2014 to byla vedle Evropy a Asie poprvé také Afrika. V roce 2014 se jednalo o níže uvedené soutěže, jejichž medailové úspěchy byly pro české reprezentanty příslibem pro udělení nadačních cen.

- 45. *Mezinárodní fyzikální olympiáda* se konala v Kazachstánu, v hlavním městě Astaně, za účasti 374 soutěžících z 83 států Evropy, Asie, Afriky, Austrálie a obou částí Ameriky. Mezi zúčastněnými státy a teritorií bylo zastoupeno 25 států Evropské unie. Naši soutěžící letos přivezli dvě stříbrné medaile, jednu bronzovou a jedno čestné uznání.
- 46. *Mezinárodní chemická olympiáda* se konala ve Vietnamu, v Hanoji. Této světové soutěže se zúčastnilo 291 řešitelů ze 75 států a teritorií. Čtyřčlenná česká reprezentace získala 1 zlatou, 1 stříbrnou a 2 bronzové medaile. Jediný zlatý medailista z české reprezentace všech přírodovědných olympiád byl chemik Adam Přádá, absolvent Gymnázia v Ostrově nad Ohří, student Trinity College, University of Cambridge.
- 25. *Mezinárodní biologická olympiáda* se konala v Indonésii, na exotickém ostrově Bali. Českým čtyřem reprezentantům vynesla jednu stříbrnou, dvě bronzové medaile a jedno čestné uznání. Češi obstáli opět velmi dobře, tentokrát mezi 238 soutěžícími z 61 zemí.
- Největší a nejstarší olympiádu – 55. *Mezinárodní matematickou olympiádu* – uspořádala Jihoafrická republika v Kapském městě za účasti 560 soutěžících (z toho 56 dívek) ze 101 zemí pěti kontinentů. Šestice reprezentantů České republiky zde podala vynikající výkon, který nám přinesl šest medailí (jednu stříbrnou a pět bronzových, neboli všichni čeští řešitelé byli medailisty). Po loňském zlatu opět vynikající úspěch mladých českých matematiků.
- 26. *Mezinárodní olympiádu v informatice* hostil Tchaj-wan v hlavním městě Tai-pei za účasti 311 řešitelů z 81 států a teritorií z celého světa. Čtyři čeští reprezentanti zde získali 1 stříbrnou a 2 bronzové medaile.
- Nejmladší z olympiád – 8. *Mezinárodní olympiádu v astronomii a astrofyzice* – uspořádalo Rumunsko v regionu Bukovina za účasti 194 soutěžících z vyspělých zemí Evropy, Asie a Ameriky. Pětičlenná česká reprezentace získala 2 bronzové medaile.
- 12. *ročník Přírodovědné olympiády zemí Evropské unie*, neboli European Union Science Olympiad (EUSO) se konal v řeckých Athénách za účasti 50 tříčlenných týmů z 25 zemí Evropské unie. Český tým A zde získal zlaté medaile (druhý tým B medaile stříbrné).

Čeští medailisté na přírodovědných olympiádách – laureáti PRÆMIUM BOHEMIÆ

Uvádíme jen medailisty z oborů fyzika, matematika, informatika a

astronomie s astrofyzikou, tedy oborů, na něž je zaměřen časopis *Rozhledy matematicko-fyzikální*.

- *Fyzika – 45. MFO v Kazachstánu: Jakub Dolejší* – stříbrná medaile, student Gymnázia Boženy Němcové, Hradec Králové; *Jiří Guth Jarkovský* – stříbrná medaile, absolvent Gymnázia v Českých Budějovicích, Jírovcova ul., student Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Fakulty podnikohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze; *Jakub Rösler* – bronzová medaile, absolvent Gymnázia Jiřího Gutha Jarkovského v Praze, student Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického v Praze.
- *Matematika – 55. MMO v Jihoafrické republice: Tomáš Novotný* – stříbrná medaile, absolvent Gymnázia v České Lípě, student Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze; *Filip Bialas* – bronzová medaile, student Gymnázia v Praze 4 – Opatově; *Martin Hora* – bronzová medaile, absolvent Gymnázia v Plzni, Mikulášské nám., student Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze; *Viktor Němeček* – bronzová medaile, student Gymnázia v Jihlavě, Jana Masaryka; *Radovan Švarc* – bronzová medaile, student Gymnázia v České Třebové; *Pavel Turek* – bronzová medaile, student Gymnázia v Olomouci – Hejčíně.
- *Informatika – 26. IOI na Tchaj-wanu: Jan-Sebastian Fabík* – stříbrná medaile, absolvent Gymnázia v Brně, tř. Kpt. Jaroše, student Fakulty informatiky Masarykovy univerzity v Brně; *Ondřej Hübsch* – bronzová medaile Absolvent Gymnázia v Praze 6, Arabská ul., student Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze; *Martin Raszyk* – bronzová medaile, absolvent Gymnázia v Karviné, Mírová ul., student Dep. Informatik, ETH Zürich, Švýcarsko.
- *Astronomie s astrofyzikou – 8. IOAA v Rumunsku: Ondřej Theiner* – bronzová medaile, absolvent Gymnázia v Českých Budějovicích, Jírovcova ul., student Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze; *Martin Raszyk* – bronzová medaile, absolvent Gymnázia v Karviné, Mírová ul., student Dep. Informatik, ETH Zürich, Švýcarsko.
- *EUSO – 12. roč. v Řecku: Jiří Etrych* – zlatá medaile, student Gymnázia v Pardubicích, Dašická ul.; *Hana Petržálková* – zlatá medaile, studentka Gymnázia v Ústí nad Orlicí; *Jan Petr* – zlatá medaile, student Gymnázia Jana Keplera v Praze 6.

Akt udílení cen PRÆMIUM BOHEMIÆ 2014

Slavnost udílení cen se uskutečnila 4. prosince 2014 v zámeckém divadle na Sychrově. Šlo o důstojný a slavnostní akt. Zúčastnili se jej nejen ocenění studenti a studentky s rodinným doprovodem, ale i představitelé Učené společnosti ČR v čele s předsedou prof. RNDr. Jirím Bičákem, DrSc., představitelé Akademie věd ČR – místopředseda prof. Ing. Vladimír Mareček, DrSc., a zástupce Jednoty českých matematiků a fyziků RNDr. Jan Kříž, Ph.D. Tito všichni představitelé vystoupili s pozdravnými projevy. Dále byli účastní představitelé přírodovědných olympiád ČR, představitelé některých škol, předseda správní rady Nadace Mgr. František Horáček a členové správní a dozorčí rady Nadace a zástupci sdělovacích prostředků.

Obr. 1 Část oceněných studentů a studentek, foto B. Vybíral

Prof. Ing. Bohumil Vybíral, CSc., který měl na starosti přípravu udílení cen, ve svém vystoupení seznámil přítomné s úspěchy jednotlivých českých reprezentací na světových přírodovědných olympiádách. Vyzvedl veliký talent studentů a zdůraznil, že pro jejich budoucí vědecké aktivity a očekávané úspěchy bude nutné vyvinout i velkou soustavnou pracovitost, trpělivost, neboť samotný talent nestačí. Poté předseda správní rady Mgr. František Horáček, Jan Horáček (člen správní rady

ZPRÁVY

a syn mecenáše) a prof. B. Vybíral předali studentům a studentkám ocenění. Za vyznamenané studenty poté promluvil Aleš Přáda, který získal nejvyšší ocenění. Slavnost moderovala Mgr. Jaroslava Nývltová, která rovněž spolu se svými žáky ze Základní umělecké školy Karla Halíře ve Vrchlabí zajistila velmi pěkné hudební vystoupení v průběhu celé slavnosti. Se svou vítěznou skladbou na 2. Mezinárodní hudební olympiádě v Lotyšsku vystoupil Lukáš Janata. Reportáž o udílení cen PRÆMIUM BOHEMIÆ 2014 zařadila do večerních Událostí 4. 12. Česká televize (viz Archiv ČT na webu). Byl rovněž profesionálně pořizován videozáznam podstatných částí slavnosti a byly natočeny rozhovory s některými účastníky (videozáznam bude umístěn na internet, na stránkách You Tube).

Obr. 2 Z aktu udílení cen PRÆMIUM BOHEMIÆ 2014, zleva: F. Horáček, J. Horáček, B. Vybíral, student A. Přáda (zlatá medaile) a L. Šubert (jednatel Nadace), foto J. Kříž

„Jsem nesmírně vděčný, že jsem si mohl tak užitečně a zábavně prožít střední školu. Za to všechno chci poděkovat všem organizátorům olympiád jak národních, tak mezinárodních, všem přednášejícím na soustře-

děních, všem učitelům, kteří žáky nadchnou a posléze připravují, všem rodičům, kteří své děti podporují, a v neposlední řadě děkuji Nadaci Bohuslava Jana Horáčka a všem lidem, kteří se starají o její chod, za to, že dokážou ocenit práci, kterou mladí lidé vědě věnují. To je v dnešní době velmi vzácné a moc si toho vážím. Olympiády jsou sice jenom hra, ale věřím, že se stejným nadšením a odhodláním se dnešní olympionici v budoucnu pustí do opravdových vědeckých problémů a přispějí svou troškou k rozvoji lidstva.“ Takto pěkně zhodnotil svůj úspěch v soutěži Aleš Přáda.

Vzpomínka na prof. RNDr. Ivo Volfa, CSc.

Jan Kříž, Bohumil Vybíral, UHK, Hradec Králové

Dne 5. října 2014, dva dny po svých 76. narozeninách, nám navždy odešel prof. RNDr. Ivo Volf, CSc., člen redakční rady Rozhledů matematicko-fyzikálních.

Ivo Volf v roce 1972 ve svých 34 letech

Naši mladí čtenáři jej především znají jako neúnavného činovníka Fyzikální olympiády. Této soutěži pro talentovanou mládež na fyziku věnoval podstatnou část svého života – plných 54 let, od 2. roč. FO v roce 1960 do posledních svých dnů.